

6.4 Zeměpis – charakteristika předmětu

Zeměpis je předmět, který vytváří celkový obraz na přírodní, hospodářské a sociální podmínky a faktory života lidí v blízkém území místní krajiny, místního regionu a kraje na území ČR, Evropy a dalších světadílů. Učí žáky orientovat se v současném světě a problémech dnešního lidstva.

Na naší škole se zeměpis vyučuje v návaznosti na prvouku a vlastivědu od 6. do 8. ročníku po dvou vyučovacích hodinách, v 9. ročníku jednou týdně. Zeměpis budeme vyučovat v nově zrekonstruované učebně zeměpisu a chemie. Věnujeme se rovněž talentovaným žákům. V předmětu zeměpis naplňujeme strategii školy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení a řešení problémů-učíme žáka plánovat si a řídit si vlastní učení, směřujeme ho k celoživotnímu vzdělávání se,učíme ho vyhledávat a třídit informace,operovat s obecně užívanými termíny a vytvářet komplexnější pohled na přírodní,společenské a kulturní jevy,poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů-učíme samostatně řešit problémy,kriticky myslet,činit uvážlivá rozhodnutí a obhájit je

Kompetence komunikativní-učíme žáka formulovat své myšlenky a názory,využívat informační a komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální-učíme spolupráci ve skupině,vytvářet příjemnou atmosféru v týmu,poskytovat pomoc druhým

Kompetence občanské-respektovat přesvědčení druhých lidí,odmítat tlak a hrubé zacházení, uvědomovat si práva a povinnosti ve škole,chápat ekologické souvislosti a environmentální problémy

Kompetence pracovní-ochraňovat zdraví,porozumět základům podnikání,činit rozhodnutí o dalším svém vzdělávání

Vzdělávacím obsahem předmětu prolínají průřezová témata.

Osobnostní a sociální výchova-učíme žáky pozornosti a soustředění,zapamatování si a logického vyvozování,kontroly a sebekontroly,komunikaci, kooperaci a řešení problémů,dobrým mezilidským vztahům

Výchova demokratického občana-dodržovat lidská práva a svobody,zákony,kriticky myslet, respektovat kulturní a etnické odlišnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech-učit se porozumět sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy,řešení lokálních i globálních problémů,srovnávat kultury

Multikulturní výchova-vedení žáků ke spolupráci,toleranci a empatii

Environmentální výchova-učíme o problémech životního prostředí,ochraně přírody,o principech udržitelného rozvoje

Mediální výchova-učíme žáky komunikaci a práci v týmu,prezentovat výsledky své práce.

Zeměpis 6. ročník

<u>Výstupy ŠVP</u>	<u>Učivo</u>	<u>Mezipředmětové vztahy, průřezová témata</u>	<u>Termín plnění</u>
<p>-zhodnotí postavení Země ve vesmíru</p> <p>-srovná podstatné vlastnosti Z. s ostatními tělesy sl.soustavy</p> <p>-prokáže na konkr. příkladech tvar planety</p> <p>-zhodnotí důsledky pohybů Z. na život lidí a organismů</p>	<p><u>Planeta Země</u></p> <p>-tvar a rozměry Z.</p> <p>-pohyby Z.</p> <p>-Země a vesmír</p> <p>-vývoj poznání vesmíru</p>	<p><u>EnV</u>-zákl.podmínky života</p> <p><u>fyzika</u></p>	září
<p>-používá s porozuměním zákl.topograf. a kartograf. terminologii, převádí vzdálenosti na mapě na skutečné vzdálenosti</p> <p>-určuje zem.položku, ví k čemu slouží vrstevnice, seznámí se se zákl.topograf. značkami</p> <p>-určuje zem.položku</p> <p>-seznámí se s místní krajinou, určí svět. strany.</p> <p>- zorientuje mapu</p>	<p><u>Globus a mapa</u></p> <p>-druhy map</p> <p>-měřítko mapy</p> <p>-poledníky a rovnoběžky</p> <p>-určování zem. polohy</p> <p>-časová pásma</p> <p>-základy topografie</p> <p>-výškopis a polohopis</p> <p>-práce s turistickou mapou</p> <p>-mapa místní krajiny</p>	<p><u>OSV</u></p> <p><u>OR</u></p> <p>-rozvoj schopností poznávání</p> <p>- kreativita</p> <p>- seberegulace, org. vlast. času</p> <p>- psychohygiena</p>	říjen
<p>-rozeznává a porovnává složky a prvky přír.sféry, rozlišuje a pojmenovává tvary zem.povrchu</p> <p>-popíše stavbu Z.</p> <p>-vysvětlí, jak a kde vznikají zemětřesení a vulkanismus</p> <p>-popíše příčiny zvětrávání</p> <p>-vyjmenuje typy povrchu</p>	<p><u>Litosféra</u></p> <p>-stavba Země</p> <p>-dno oceánu</p> <p>-zemětřesení a vulkanismus</p> <p>-vznik pohoří</p> <p>-zvětrávání/voda, vítr/</p> <p>-typy povrchu země</p>	<p><u>SR</u></p> <p>-komunikace</p> <p>- kooperace</p> <p><u>MR</u></p> <p>- řešení problémů</p> <p>- odpovědnost</p> <p>- spolehlivost</p> <p><u>přírodopis</u></p>	listopad
<p>-popíše rozdíl mezi počasím a podnebím</p> <p>-seznámí se se zákl. meteorologic.prvky</p> <p>-měří a počítá prům. denní teplotu</p> <p>-určí, kde jsou na Z. teplotní pásy</p> <p>-zdůvodní, že den a noc mají různ.délku, že vzduch na Z. proudí, objasní, co je atmosféra, skleníkový efekt, ozonoféra</p>	<p><u>Atmosféra</u></p> <p>-počasí a podnebí</p> <p>-teplotní pásy</p> <p>-trvání dne a noci na Z.</p> <p>-celkový oběh vzduchu v atmosféře</p>	<p><u>VDO</u></p> <p>- obč.společ.-dem.atmosféra</p> <p><u>MuV</u></p> <p>-lidské vztahy</p> <p><u>EnV</u></p> <p>-zákl. podm. života</p> <p><u>fyzika,</u></p> <p><u>environmentální výchova</u></p>	prosinec
<p>-objasní, co je hydrosféra, na mapě najde svět.oceány</p> <p>-najde, kde se voda na Z. vyskytuje</p> <p>-vysvětlí, že je nutno vodu na Z. chránit</p>	<p><u>Hydrosféra</u></p> <p>-oceány a moře</p> <p>-pohyby mořské vody</p> <p>-vodstvo na pevnině/toky, jezera, bažiny, ledovce/</p> <p>-podpovrchová voda</p>	<p><u>MeV</u></p> <p>- práce v týmu</p> <p><u>přírodopis,</u></p> <p><u>chemie</u></p>	leden

-vysvětlí, co je pedosféra, zákl. typy a druhy půd -popíše, co je eroze	<u>Pedosféra</u> -typy a druhy půd -eroze	<u>přírodopis,</u> <u>environmentální</u> <u>výchova</u>	únor
-obeznámí se co je to biosféra, prostorově umístí hlavní ekosystémy, vysvětlí nutnost ochrany jedn. ekosystémů -rozlišuje a porovnává složky a prvky přírod.sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost -využívá a vytváří myšlenková schemata a mapy pro orientaci v konkr. regionech	<u>Biosféra</u> -tropické lesy -savany .pouště -subtropické oblasti -stepi -lesy mírného pásu -tundra -polární oblasti -život v oceánech -výškové stupně v krajině	<u>EnV</u> -ekosystémy -zákl. podm. života -problémy život. prostředí	březen
-najde na mapě, charakterizuje oceány -rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů svět -orientuje se na mapě, charakterizuje zem.oblast	<u>Indický oceán</u> <u>Tichý oceán a Oceánie</u> -poloha, rozdělení, podnebí -obyvatelstvo a hospodářství -Oceánie	<u>OSV:</u> <u>OR</u> -rozvoj schopností poznávání -kreativita -seberegulace, org.vl. času <u>přírodopis,</u> <u>environmentální</u> <u>výchova</u>	duben
-najde na mapě, zem. popíše An.	<u>Antarktida</u>	<u>SR</u> -komunikace -kooperace, poznávání lidí <u>MR</u> -řešení problémů, odpovědnost, spolehlivost	
-najde na mapě -charakterizuje zem., hosp., kult. A.	<u>Austrálie</u> -poloha, rozloha, členitost pobřeží -povrch -podnebí a vodstvo -fauna a flora -nerost. suroviny -obyvatelstvo -Australský svaz	<u>EnV</u> -ekosystémy	květen červen
určuje zem. polohu, ví k čemu slouží vrstevnice, seznámí se se zákl. topograf. značkami -určuje zem. polohu -seznámí se s místní krajinou, určí svět. strany. - zorientuje mapu	<u>Základy topografie</u> -praktický nácvik v terénu		
	<u>Závěrečné opakování</u>		červen
	<u>Shrnutí učiva</u>		

-orientuje se na mapě Eurasie -charakterizuje přírod. poměry Eurasie -porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry	<u>Eurasie</u> -poloha,rozloha,členitost pobřeží -povrch -podnebí -vodstvo -fauna a vegetační pásma -obyvatelstvo -hospodářství Evropy -hospodářství Asie		leden únor
-politicky,hospodářsky,přírodně charakterizuje regiony -vytváří a využívá os. myšlenková schemata a myšlenk. mapy pro orientaci v konkr. regionech	<u>Oblasti Asie</u> Jihozápadní Asie Střední Asie Jižní Asie Jihovýchodní Asie Východní Asie Západní Asie-Zakavkazsko		březen duben květen červen
	<u>Opakování a shrnutí</u>		

Zeměpis 8. ročník

<u>Výstupy ŠVP</u>	<u>Učivo</u>	<u>Mezipředmětové vztahy,průřezová témata</u>	<u>Termín plnění</u>
-hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu,přírodní poměry,přírodní zdroje,lidský a hospodářský potenciál evropských států ve svět. kontextu -vyhledává jednotlivé státy na mapách Ev. -podá zákl.informace o EU -vytváří a využívá osobní myšlenková schemata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkr. regionech	<u>Oblasti Evropy</u> Jihozápadní Evropa Západní Evropa Severní Evropa Střední Evropa Jihovýchodní Evropa Východní Evropa	<u>výchova k občanství</u>	září
-zhodnotí a porovnává polohu,rozlohu	<u>Česká republika</u> -poloha,rozloha,zákl.data o rep.		

<p>-hodnotí a porovnává přírodní poměry, přírodní zdroje ČR -pracuje s různými druhy map ČR -charakterizuje podnebí ČR -orientuje se na mapě vodstva, pracuje s mapou a čte ji -jmenuje, jaké půdy se v ČR vyskytují -jmenuje nejtyp. zástupce fauny a flory ČR -vysvětlí, kde je dobré a kde špatné živ. prostředí -uznává nutnost ochrany přírody, najde NP a CHKO</p>	<p><u>Přírodní podmínky</u> -povrch a jeho členění -horopisné celky -Česká vysočina-subpr. -Západní Karpaty-subpr. -podnebí – teploty a srážky -podnebné oblasti -znečišťování ovzduší -vodstvo-řeky -jezera a rybníky -přehradní nádrže -podzemní vody -znečišťování vod -půdy -půdní druhy a typy -eroze -fauna a flora -ochrana přírody -životní prostředí</p>	<p><u>přírodopis</u> <u>OSV</u>: <u>OR</u>-rozvoj schopností poznávání -kreativita -seberegulace, organizace vl. času -psychohygiena <u>SR</u>-komunikace -kooperace <u>MR</u>-řešení problémů -odpovědnost, spolehlivost <u>fyzika</u> <u>VDO</u>-obč.společ., dem. atm. sféra <u>MuV</u>-mezilidské vztahy <u>MeV</u>-práce v týmu <u>VEGS</u> -jsme Evropané <u>přírodopis, environmentální výchova</u></p>	<p>říjen listopad prosinec</p>
<p>-seznámí se se zákl. demograf. charakteristikami -najde na mapě ČR větší sídla</p>	<p><u>Obyvatelstvo a sídla</u> -obyvatelstvo -sídla</p>	<p><u>OSV-SR</u>-poznávání lidí <u>MuV</u>-etnický původ</p>	<p>leden</p>
<p>-zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce českého hospodářství, lokalizuje na mapách surovinové zdroje a energetické zdroje -charakterizuje a lokalizuje významné podniky českého průmyslu -pozná úroveň českého zemědělství, soběstačnost -seznámí se, jaká zvířata jsou u nás nejvíce chována, které plodiny pěstujeme nejvíce -charakterizuje zem. oblasti -posoudí kvalitu české dopravy, seznámí se s nejvíce využívanými druhy -uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových</p>	<p><u>Hospodářství</u> <u>Průmysl</u> -průmysl paliv a energetika -hutnický průmysl -strojírenství -chemický průmysl -průmysl stavebních hmot -spotřební průmysl <u>Zemědělství</u> -chov hosp. zvířat -pěstování zem. plodin -zemědělské oblasti -potravinářský průmysl <u>Doprava a spoje</u> -železniční doprava -silniční doprava -vodní doprava -letecká doprava -potrubní doprava</p>	<p><u>fyzika, chemie</u> <u>OSV</u> <u>MR</u> -řešení problémů, rozhodovací dovednosti <u>EnV</u> -problémy život. prostředí, vztah člověka k prostředí <u>environmentální výchova, výchova ke zdraví</u> <u>MeV</u>-vnímání med. sdělení</p>	<p>únor březen</p>

<p>-zhodnotí přiměřenou strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové prům. oblasti, lokalizuje hlav. surovin. a energet. zdroje -porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hosp. aktivit, pracuje s ruz. mapami v atlase světa</p>	<p><u>Průmysl</u> -význam, členění, hlavní prům. oblasti světa -zdroje nerostných surovin ve světě -energetika -hutnictví a strojírenství -chemický průmysl, průmysl stavebních hmot -spotřební a potravinářský průmysl</p>	<p><u>fyzika,</u> <u>chemie,</u> <u>přírodopis,</u> <u>člověk a svět práce</u> <u>MR</u> -řešení problémů, odpovědnost, spolehlivost</p>	<p>listopad</p>
<p>-porovnává předpoklady a hlavní faktory na rozmístění zem. aktivit člověka</p>	<p><u>Zemědělství</u> -význam, postavení a rozmístění -pěstování hosp. plodin -chov hosp. zvířat -rybolov, lesní a vodní hospodářství</p>	<p><u>přírodopis,</u> <u>člověk a svět práce</u></p>	<p>prosinec</p>
<p>-porovnává předpoklady a hl. faktory na rozšíření jedn. druhů dopravy -jmenuje hlav. rekreační oblasti světa</p>	<p><u>Doprava a spoje</u> <u>-druhy dopravy a spojů</u> <u>Služby-druhy</u> <u>Cestovní ruch, rekreace</u></p>	<p><u>environmentální výchova</u> <u>výchova ke zdraví</u></p>	<p>leden</p>
<p>-orientuje se na současné mapě dnešního světa -pracuje s politickou mapou dnešního světa, orientuje se v složitém dnešním světě -jmenuje hlavní mez. organizace -diskutuje o hlav. globál. problémech lidí -hodnotí, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, diskutuje o příčinách zásadních změn</p>	<p><u>Politická mapa dnešního světa</u> -nové státy, závislá území -státy dle rozlohy a lidnatosti -obyv. a stát, stát. hranice, typy států dle polohy -administr. členění států, stát. zřízení a formy vlády -demokratické a diktátorské systémy pol. moci, ohniska napětí ve světě -mezinárodní organizace, státy dle hosp. úrovně -globální problémy lidstva</p>	<p><u>výchova k občanství</u> <u>VDO</u> -občan. společnost -dem. atmosféra <u>MuV</u> -lidské vztahy <u>MeV</u> -práce v týmu <u>environmentální výchova</u></p>	<p>únor</p>
<p>-porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajin. sféry, funkce krajin</p>	<p><u>Krajina a životní prostředí</u> -typy krajin -složky krajiny životního prostředí -socioekonomické vlivy na</p>	<p><u>environmentální výchova</u></p>	<p>duben</p>

